

BONA MENTE:

... Lei 160
... Lei 300
... Lei 500
... Lei 120
... 82.

TIMPUL

Redacția și Administrația
ARAD,
Bulev. Reg. Carol I. No. 63.
Inscris la Tribunalul Arad
sub No. 3/938.
Director: I. FILIPAȘ

PROVINȚII

Regele printre ostași

În anul acesta, M. S. Regele a petrecut sf. sărbători ale Crăciunului printre ostașii săi, mai la frontiera de Vest a țării.

Astfel primul și ultimul soldat al României, în ziua nașterii Domnului, departe pe forțații, în aspru ger, cu ochii închiși de-a lungul frontierei, într-o caldă și dărză strângere de mână, au cimentat din nou același gând etern: apărarea patriei.

Regalul, în aceste clipe îngrijorare pe lângă că umplute de bucurie inimile tuturor fiilor țării, a fost și un bun exemplu — pentru aceia mari și mici, chemați în această țară, prin situațiile la locuri la răspundere, la felul cum trebuie să-și aleagă menirea.

Coborârea aceasta printre mici, atunci, când după acea clipe de veghe, avea dreptul în sfintele sărbători la o bine meritată odihnă; face

darurile M. S. Regelui, împărțite personal sunt trimise prin ceilalți sfinți ai țării; Sunt tot atâtea iconițe împărite în sufletul ostașilor pentru vecinicie.

Mai acum un an vorbind despre vizita Sa la noi, marele căpitan englez Bolitho amintește un cuvânt semnificativ al M. S. Regelui Carol II.

„Mergi să vezi țărani și să știi ei sunt adevărata bogăția țării mele”...

Revista „La Semaine” Egiptiene” din zilele acestea vorbește:

Având o bogată experiență în toate domeniile. M. S. Regele Carol II este un mare înfăptuitor. În actuala ordinea constituțională M. S. Regele Carol II nu este numai un simbol al forțelor naționale, în primul rând o forță vie, oamică, outând înfăptuiri pe inițiativelor personale aceluia mare folos pentru comunitatea națională”.

Știind că M. S. Regele a țării să petreacă sf. praznic în locul soldaților lui dragi, la masa cu ei, din gamelă, simplu soldat; vorbește de sine.

Târziu, peste ani și ani, când grija părintească a Regelui liniștea și pacea se va fi pierdut de mult în căminurile noastre, așa cum năvălesc rașoarelui prin geamuri durulturnă; când soldații de război — bătrâni de atunci, vor vorbi nepoților nașterea pășitorului, legându-i pe braț și pe umăr, printre lacrimi își vor aminti cu drag de chipul regelui de astăzi al oștirii, stăruind la masa lor, cot la cot, în fortificații...

Moșneagul va intrerupe ușor povestea, glasul se va domoli, încet, încet, și, ștergând cu mâna albă și aspră, o lacrimă furioasă în colț sub gene, va adăuga mai mult pentru posteritate — gândindu-se la minunea de acum două mii de ani, și aceea, din Crăciunul acestui an:

„A fost un Rege mare și bun”.

„Timpul Provinciei”

M. S. REGELE CAROL II.

IN ZODIA TUNULUI...

Incrustarea de trei sute șasezeci și cinci de zile pe răbojul vremii, și, omenirea în continua ei hărțuială se oprește pentru o clipă, spre a serba pretutindeni la 1 Ianuarie un An Nou.

Cu aceasta individul are încă o prilej.

— Ca după fiecare înmormântare sau naștere — să deșerteze încă vreo câteva sticle, după împrejurările fiecăruia: unele pentru anul care s'a dus, dar cele mai numeroase, în cinstea aceluia care va să vie.

Atâta tot.

La atât se reduce pentru noi această aniversare în timp.

A doua zi apoi, se înfățișează aceeași tristă și crudă realitate de ieri.

Omenirea înfigurată continuă să trăiască de câțiva ani în zodia tunului. Bubuitul lui a făcut ravagii când într-o parte a lumii, când în alta; dar totdeauna spre cei mai sărmani, umili și neputincioși.

Individul, un mic atom din toate acestea, atât de furios și

cu dare de mână mai eri, în preajma paharului, să trezească astăzi că situația e și mai grea.

Cei câțiva bănișori, poate imprumutați în altă parte, s'au dus. Ultimul tăciune în sobă s'a stins. Copilașii cer pâine. Pâinea de toate zilele. Ei nu știu de aniversarea Anului Nou când s'a dus totul. Ei nu știu că nu este pâine. Ei vor să aibă. Își cer dreptul la viață, cum am făcut-o și noi la vârsta lor. Nimic mai mult!

Și totuși...

Ce puțin ne gândim la aceste ființe omenesti mici și nevinovate...

Mai acum câțiva ani, într'un ajun de sărbători, trei copilași desculți, pe ger, retrași în preajma unei vitrine din forfoteala de dute-vino a orașului, priveau cu ochii înlacrimați la bunătățile din interior. Dincolo de geam trei tucoane din „societatea înaltă” a urbei își disputau întâietatea la toate cele expuse acolo.

Nu i-a luat nimeni în seamă. Anul acesta, tot în preajma

Un an de mare înfăptuiri

Anul care s'a scurs a fost un an de mari pregătiri pentru înălțarea apărării noastre naționale, din punct de vedere moral și material, nu în scopuri agresive, ci ca să ne putem apăra, în orice circumstanțe istorice și integritatea teritoriului.

Din punct de vedere moral, din îndemnul M. S. Regelui, s'a consolidat unitatea sufletească a tuturor românilor, în fața Frontului Național, în timp ce Sărbătorile duceau mai departe

marca operă de înzestrare a armatei, dându-i cele mai bune baze de organizare și finanțare. Marca grija a conducătorilor s'a îndreptat către cei chemați să facă de veghe la hotare și către familiile lor, luându-se măsuri de întărire a trainului lor și începându-se o mare acțiune de ajutorare. Administrația locală — județele, prefecturile de județ și comunele, — fiind organizate acasă pe baze gospodărești, au putut să facă incenziale înfăptuiri, pentru ajutorarea familiilor concentratilor nevoiași.

Anul 1939 a însemnat descoperirea și o întărire a țării pe teren economic și financiar, prin echilibrarea bugetului, asigurându-se astfel acoperirea tuturor nevoilor — nevoi uriașe, — ale Statului, în aceste vremuri grele, și printre o nouă îndrumare agricolă, care a produs o intensificare a culturilor. Valorificarea cercetărilor prin măsuri chibzuite și prin construcții de silozuri, concursul grâului și al porumbului, industrializarea produselor agricole, au sporit bogăția țării, îngăduind Statului să facă față tuturor nevoilor. Cu un simbol al repunerii agriculturii pe primul plan al nădejților români, au bine venit darurile în pluguri și unelte, făcute de M. S. Regele, plugurilor harnice.

Sănătatea poporului, factor important al apărării naționale, a făcut mari progrese în anul trecut, o grijă cum niciodată n'a mai fost, arătându-se pentru ridicarea saltelei.

S'a continuat campania de mari lucrări publice, construindu-se drumuri, șosele și căi ferate, cum sunt liniile Ibra-Mică-Vatra-Dornei, lucrările Apahidei—Târnova, Câmpina—Brașov și altele.

Credința a fost întărită: țara a ales pe I. P. S. S. Nicodem ca Patriarh, precum și pe nouii mitropoliți. Importante legi școlare (Continuare în pagina 2-a)

de Ionel Filipaș

praznicului, un pui de moț, cu îmbrăcămintea înseilată numai din petice în toată accepțiunea stricată a cuvântului, se iniția în taina cersitului... spre a-și cumpăra o bucată de pâine.

Printre șapte, în timp ce-și strecuram câțiva lei în mână, îmi spunea că n'a mâncat de câteva zile...

Să fie oare un blestem pe noi această nepăsare!...

Iti vin în minte apoi, ceiaurile dansante ale „Daciei” anunțate cu mult șgomot în noșul Crăciunului, banchetele și sărbătoririle ce numai conținesc la București, nici în aceste vremuri grele, — pe lângă celelalte necazuri, multe și mărunte, punctate de ici, colo, cu știri tot mai neliniștitoare despre ce se petrece dincolo de frontieră.

Ne merităm oare soarta? Dar exemple sunt multe și din nefericire tot mai triste.

Fiindcă însă trăim sub o îngrijorare permanentă să lăsăm înșirarea lor cu toate fără de (Continuare în pagina 2-a)

O brad frumos...

În cadrul unei impresante închinări de reculegere sufletească, a avut loc, serbarea pomului de Crăciun la penitențiarul de pe lângă parchetul tribunalului Arad.

Printre cei invitați, în număr foarte restrâns dealt fel, — am remarcat pe d-nii: NICOLAE I. LUDOȘAN, prim președintele tribunalului Arad, PETRE IONESCU primul procuror cu D-NA ș. a.

De jur împrejurul sălii unde avea loc serbarea liniște. Iar în interiorul ei, împodobit cu steaua regală, un enorm brad frumos, suprăîncălecat cu toate bunătățile, cu licăririle lui multicolore înconjurat de cor și darurile lui Mos Crăciun.

De-o parte ce-i aproape d-nii

sute deținuți, cu ochii fascinați și țintuți asupra celor ce se petrec. În mirajul risului, gândul fiecăruia îl poartă departe...

Se văd și ei: unul, un copilăș oarecare, cântând cu stenua calindă pe la casele dreptlerodincioșilor, altul îmbrăcat în straie de sărbătoare, ducându-l bunica la biserică și îndrumându-l să fie cuminte.

În sfârșit, cei mai mulți se vor fi crezut, în mijlocul familiei, într-o odăie primitoare și caldă, lucrându-se alături de ai săi, de sărbătoarea păcii pe pământ și între oameni bună învoire.

Dar... În cântec de colindă, duios, fermecat de lucrurile abia reținute a acelor ce-l glăsuiesc, corul deținuților, îi trezește la realitate, nespun de alinaătoare în ajunul acestui praznic, datorită

d-lui director RADULESCU din a cărui părintească grijă s'au putut bucura și ei, de aceste sfinte sărbători...

La sfârșit, un moș Crăciun, a dăruit unora dintre ei bocanci și fiecăruia în parte câte un pachet de țigări.

Târziu când Unieștea înserează s'a făcut și mai accușată, într-serbarca a luat sfârșit, aceste nenorociri, sub farmecul celor petrecute, își vor fi dat seama că viața are și un alt rost, nu numai acela de-o ispăși departe de ai tăi, printre zidurile groase și reci ale temniței.

Darurile funcționarilor particulari

În altă parte a ziarului nostru, ne ocupăm mai pe larg, despre

activitatea demnă de relevat a secției Arad, a Brestei Funcționarilor Particulari din Ținutul Timiș, de sub pilduitoarea conducere a d-lui Victor Moșoiu.

Din cele expuse acolo se poate vedea că, după o activitate foarte scurtă — abia trei luni — și de sf. sărbători s'au împărțit frumoase ajutoare: În primul rând, cum e și natural celor care veghează la apărarea frontierelor și apoi șomerilor din aceea categorie precum și familiilor lor.

Dealtfel această neconfortant o-bliciu de-a veni în ajutorul de-a-proceplui, inaugurat la vechea Asociație a funcționarilor Particulari, de primul ei președinte Șimon Ștefănescu, continuat de d. jna. Ion. C. Gheorghiu și de (Continuare în pagina 2-a)

Istoricul cărbunelui

Cum se destilează cărbunele de pământ

Înainte de 60 de ani a început a se înpuțina manganul procurat de prin întinsele păduri, care îl întrebuinta Industriile mai ales la turnătorile de fier pe care s'a început a-l înlocui cu cărbunele de pământ, care pe la început nu era tocmai bine reușit deoarece fierul care era fabricat de cărbune de pământ era prea sfărâmbicios, iar conținutul lui era foarte pucios. Atunci sau gândit la curățitul cărbunelui de pământ, care la încălzit puternic într'un tub căptușit cu oale, această operație se numește destilare uscată, deoarece s'a obținut un cărbune tot așa de bun ca și manganul afară de gazuri și gudron. La început s'a întrebuintat cărbunele coks, care nu a dat satisfacție care după încălzire a rămas în tub, și numai treptat s'a întrebuintat gazul și gudronul. De 60 de ani încoace din gudron s'a reușit a obține numeroase substanțe cu întrebuintări industriale și medicinale. Invenția se datorește englezului William Murdoch căruia i se zicea părintele luminatului cu gaz, început în anul 1792 în casa sa din Redruth (Cornwall) și mai târziu (1798) instalează fabrica de mașini cu gaz, care instalează multe fărâșe englezului Murdoch ebrici cu luminat de gaz. Apa-

rau pe timpul începător foarte primitive așa că gazul avea un miros foarte prost și înădușitor. În timp ce Murdoch și urmașii lui nu au reușit numai instalații mici și primitive consilierul de curte german Friedrich Albert Wüszler, în Anglia numit Wüsor a reușit în anul 1813 să lumineze cu gaz aerian podul Westminster din Londra, iar 1815 să conducă luminatul public în Paris. Afară de englez a mai fost inventator și francezul Philipp Lebon, care a reușit să obțină luminatul prin destilarea lemnelor, cu propriu său aparat numit „Termolampi” la Paris în anul 1804 pe când a vrut să lese întreaga sa descoperire Franței, după vizita Prinților ruși cari l-au chemat în Rusia, și pe cari ia refuzat, a fost asasinat, așa că Murdoch a putut continua singur lucrările cărbunilor fără concurență, numai la aprinsul lambrilor cu gaz nu s'a găsit nime afară de chimistul Davy. Așa că în anul 1816 să instalează și în Freiberg gaz, și abia în 1819 la Dresden și abia în anul 1826 începe luminatul cu gaz în o-rasele Berlin și Hanovra cu gaz aerian de societățile Londoneze.

(urmare în numărul viitor)
Emil Odiățiu

**ZIARUL NOSTRU UR-
REAZA TUTUROR CETI-
TORILOR, PRIETENII SAI
DE TOTDEAUNA. UN AN
NOU ÎN PACE ȘI LINIȘTE
SUFLETEASCĂ.**

Darurile funcționarilor particulari

(Urmare din pagina 1-a)
*Săvârșit de dl. Victor Moșoiu —
va fi remarcat aici în Arad, tot-
deauna cât vor fi existând indi-
vizi lipsiți de mijloace.*

*Pe de altă parte, tot anul a-
cesta, la inițiativa d-lui Moșoiu
au fost cedate cotizațiile pe o lu-
nă în sumă totală de Lei 9.000
ca contribuție pentru înzestrarea
armatei.*

*Într'acum această breaslă por-
nind din aceluș imbold a făcu-
un călduros apel către toți mem-
brii, de-a subscrie cât mai multe
bonuri pentru înzestrarea arma-
tei.*

*Nici nu se putea altfel.
O mână de conducători a
funcționarilor particulari — în
fața cu dl. Victor Moșoiu —
au luat dec. — mai anul trecut:
inițiativa de-a-și începe propa-
gandul „grupurilor”, în fiecare an, cu
un pelerinaj la sf. mănăstire
Hedea-Bodrog.*

*Ori aceste gânduri bune își
dau roadele lor în beneficiare tutu-
ror.* [fip]

Un an dela mare în- făpturi

(Urmare din pagina 1-a)
*au dat o îndrumare tineretului
spre ocupațiunile practice.*

*Țara, animată de cele mai pa-
cifice sentimente, păstrându-și
neștiubită neutralitatea sa, aș-
teaptă, pregătită pentru orice e-
ventualitate, cu suflet tare și nă-
dejde, cu credință în Dumnezeu
și în înțelepciunea Suvărănu-
ei. — anul care vine.*

*Fie ca anul 1910 să aducă
pace pe pământ și bună învoire
între oameni...*

Frații Klug

Intreprindere de înmormântare
Arad, Bul. Regele Fer-
dinand 37. Sucursală:
Bul. Reg. Ferdinand 65
Fabricație proprie de coșciugu-
ri, în mare asortiment. Ate-
lier cu instalație electrică, pre-
țuri reduse. Metal, nikel, stejar,
piatră și brad, dela cea mai sim-
plă, până la cea mai fină con-
strucție.
Telefon Arad 14-30. Telefon
Aradul-Nou 20-22.

IN ZODIA TUNULUI...

(Urmare din pagina 1-a)
legile și petrecerile pentru tim-
puri mai senine.

Să venim înapoi la noaptea
de Anul Nou, care în viața de
toate zilele ar trebui să fie o
răspântie. Să nu reinnoim nu-
mai anul și vestmintele. Să
ne primenim sufletul pentru
a deveni mai buni, mai milos-
tivi și înțelegători față de cei
umili și neputincioși; mai „u-
niți în cugete și simțiri” pentru
binele patriei și a neamului ro-
mânesc.

În loc de „tradiționalele”
pahare, care după cum vedem
n'au adus decât vrajbă între
popoare și vecini, — să impre-
unăm mâinile pentru rugăciu-
ne, așa cum se obișnuiește în
căminele unde copiii stau de
veghe așteptând părintele che-
mat la apărarea fruntariilor.

La fereastra deschisă, când
semnalele omenești anunță mie-
zul nopții, — noi făcând un
bilanț spiritual, într'o recule-
gere sufletească, să începem A-
nul Nou cu creștinescul „Tatăl
nostru”...

Urmându-i însemnătatea în-
tr'un an întreg, apoi an de an,
în viața aceasta pământescă,
chinuită pentru toți factorii
productivi respirați în câmpul
muncii și neînțeleasă de toți
netrebnicii cărora arginții le-a-

întunecat rațiunea și petrec
continuu spre a-și satisfa
poftele — o să vedem că va
avea perioade mai lungi
liniște și nu vom fi nevoiți
tr'o lume cu tot mai puține
vactere, să trăim mereu în
dia tunului...

Cine are mătrează sau
fără lăcu să-și spele capul

Coaforul de dam

Prosenszk

Arad, Str. Cloșca

Cele mai frumoase bijute
ceasornicele cele mai preț
tacămuri și obiecte pt. cadou

Coloman Hartman

Bijutier,

Arad, Palatul Minorilor
PREȚURI SOLIDE

M⁺ARTA

Monumente din piatră
și marmoră

Virgil Mihulea

Arad. Bulevardul Reg
Ferdinand No. 49.

TAPITEXTILA S. A.

Fabrica de frânghii
Teșătorie de cocos

Arad, B-dul Regina Maria 9

TELEFON 20-30.

Sursa cea mai avantajoasă pentru preșuri
de cocos și de iută, ștergătoare de
picioare, stoffe de mobile perdele și
furnituri de tapiterie.

Pentru uzine: frânghii de transmisiuni.

Pentru mori: chingi și saci

Surâsul a făcut-o pe Gioconda nemuritoare

Într'o dimineață a anului
1503, după o lipsă de mai mul-
ți ani din Florența, Leonardo da
Vinci, se plimba prin mult
iubitul său oraș natal, cu carne-
tul de schițe în mână. Tocmai
se oprise când se simți luat
de braț de cineva. Era un ve-
chi prieten al său, cu care nu
se mai văzuse de foarte multă
vreme.

— Ce faci? îl întreabă prie-
tenul.

— Nirăic. Am terminat a-
cum câțva timp portretul fru-
moasei prietene a lui Ludovic
Maurul și de atunci mă odih-
nesc în lucrări militare și în
filozofie. Ceiace nu mă împie-
dică, vezi, să nu iau carnetul

cu mine pentru cazul când u-
na din aceste frumoase doam-
ne m'ar inspira.

— Cele mai frumoase nu
vin pe aici. Bărbații sunt gelo-
și la Florența. Dar, ai avea
poftă să faci un portret?

— Am totdeauna poftă să
pictez... De ce?

— Pentrucă știu pe cineva
care ar merita...

Prietenul se întrepuce, de
teamă parcă.

— De cine e vorba? întrea-
bă Leonardo.

— Soția lui Francesco del
Giocondo, Mona Lisa Ghe-
rardini, o superbă și stranie
ființă.

— Dar Francesco e bătrân,

soția lui trebuie să fie...

— Actuala e a treia soție.
A adus-o dela Neapole, nu a-
re treizeci de ani. Voiu aranja
eu lucrurile.

Astfel Leonardo a pătruns
în casa Seniorului del Giocon-
do.

Cuprins de gânduri pesimi-
ste, aștepta când apăru Mona
Lisa, escortată de bătrânul ei
soț.

Vinci, marele Vinci, orgolio-
sul Vinci, se ridică și fascinat,
privi. Privi curba plină a obra-
zului palid și strălucitor, ochii
lungi bruni-verzi blondul au-
riu al carnației umerilor și gât-
ul, dulceața de colorit a păr-
ului strâns sub rețea. Privi... și
nu a avut nevoie să privească
mult pentru a simți ce farmec
voluptos emana din acea fe-
mee și ce putere de seducție

putea pune în imaginea sa.

În fața lui, în picioare, Mo-
na Lisa tăcea, așteptând —
respectuoasă — ca marele ar-
tist să-și isprăvească examenul.

Ea va purta costumul flo-
rentin și nu acel francez pe
care doamnele milaneze înce-
peau să-l adopte. Se ghicea
sub rochia cu mâneci lungi bu-
fante, cu pliuri suple strânse
la talie printr'o simplă corde-
lieră, corpul splendid. În sfâr-
șit, culoarea sombră a costu-
mului și eșarfa aruncată pe
păr, accentua acea strălucire
palidă a tenului care fascina pe
Leonardo. Deodată, fericită de
a citi admirația pe fața unui
astfel de om, Mona Lisa surâ-
se. Ea a surâs... fără îndoială
acel surâs straniu care de pa-
tru secole intrigă pe toți acei
cari o admiră.

Pictorul a revenit la
urmat de o impunătoare
cari îi aduceau șevaletul,
sulele, colorile alese pe
cele mai frumoase.

Mona Lisa se gândi
instaleze în salonul cel ma-
minos din sumbrul palat.
el preferă biblioteca, unde
mina nu ajungea de cât ce
prin vitraliugi: „Lumina
re falsifică colorile natu-
avea el obicei să spună.
instalat. Vinci așeză pe
Lisa lângă fereastră, pen-
obrazul ei să fie luminat
lumină dulce. Ridică el în
rețeaua care-i prindea
răspândit-o pe umeri, apoi
se iar vocalul închis pen-
atenua lumina, lăsă mode-
libertatea de a-și găsi ind-
rea justă a bustului. Se of-
(Continuare în pagina 4)

Curierul Breslelor

Din activitatea secției Arad a Breslei Funcționarilor Particulari din Ținutul Timiș

În dorința vie de-a înfățișa — după modestele noastre posibilități — activitatea pe țărâmul național românesc și profesional a factorilor productivi din regiunea noastră, ne-am

D. VICTOR MOȘOIU

propus să aducem în fiecare număr, realizările înfăptuite de bresle pentru ca opinia publică să le cunoască și judece

și începem cum e și natural cu aceia pe care-i cunoaștem mai de aproape: funcționarii particulari, de altfel și secția cea mai tineră dar pare-se cea

mai activă în urma faptului că acolo se muncește temeinic de întregul comitet sus imboldul de fiecare zi a președintelui ei dl. Victor Moșoiu.

După cum am mai scris în aceste coloane, în urma Legii Breslelor din luna Octombrie a anului trecut au luat ființă în ținutul nostru două bresle a funcționarilor particulari. Acestea, în urma unor consfătuiri mai îndelungate, au ținut adunarea generală de fuziune la 1 Octombrie a. c. la Timișoara. Astfel, în urma acestui fapt și la Arad, cele două secțiuni constituite, au început activitatea în comun, întrucât bresla a dobândit personalitate juridică prin înaltul Decret Regal publicat în M. O. din 29 Iulie 1939.

Prin acestea „Asociația Funcționarilor Particulari din Arad A. F. P. A. a trebuit să-și modifice statele în reuniune pentru literatură, educație fizică și muzică.

După fuziune s'au înscris în Asociației Funcționarilor Particulari din Arad circa 350 de funcționari particulari, astfel că numărul total al membrilor

breslei din secția Arad se ridică la circa 600, dintr'acți în să foarte mulți sunt concentrați. După fuziune imediat în breslă a început o activitate intensă, care cu tot timpul scurt a dat roade foarte însemnate.

Pe lângă înființarea de cursuri de limba engleză și germană, precum și de contabilitate s'au întreprins o mare activitate pentru îmbunătățirea situației materiale a categoriei de funcționari particulari. În privința aceasta s'au început negocieri cu Uniunea Generală a Industriașilor din România și Corporația Comerțanților. Din toate părțile s'au arătat în această privință foarte multă bună înțelegere față de problema pusă, însă cele două asociații amintite n'au putut semna acorduri obligatorii pentru membrii lor, astfel că bresla s'au adresat prin circulări individuale tuturor patronilor din localitate, — având sprijinul moral a celor două asociații — Tot așa s'au intervenit și ne lângă Camera de Comerț și Industrie din Arad pentru o soluționare cât mai echitabilă a acestei probleme arzătoare.

Multe din întreprinderile și purile grele ce apasă pe umerii categoriei noastre de factori productivi și au acordat deja mulți, chiar din inițiativă proprie, sporuri de salarii, iar în alte părți s'au dat promisiuni ferme de soluționare favorabilă a acestei chestiuni. Bresla veghează ca această situație gravă să fie ameliorată pentru fiecare funcționar particular și își continuă activitatea în această direcție.

S'au intervenit și s'au obținut reduceri importante la toate cinematografele din localitate, continuându-se în această ordine de idei o altă acțiune pentru obținerea unor altfel de reduceri.

Gândul conducătorilor breslei s'au îndreptat însă și către aceia cari din lipsă de lucru duc o viață de mizerie, ca șomerii, precum și la aceia a familiilor lor. Deasemeni o grijă deosebită se poartă acelor care au fost chemați să vegheze la apărarea frontierelor patriei.

S'au întreprins apoi o colecție, neavând mijloace proprii din cauză, că sunt de abia 2 luni dela fuziune, care s'au terminat cu un rezultat așa de frumos, că s'au putut distribui șomerilor din categoria pe care o reprezintă în ajunul sărbătorilor în localul breslei din str. Horia No. 2 la 22 familii bani și alimente în val. de cca Lei 22.000, iar pentru cei concen-

**ALGO
VIN
CONIAC**

An nou fericit

urează onoratei clientele următoarele firme

Ștefan Clonda
Bul. Reg. Maria 8.

Cofetăria
Boian
Str. Eminescu 13.

Comemorările noastre

(Urmare din pag. 3-a).

în fruntea delegației care va prezenta împăratului, memoriul cuprinzător al dorințelor românilor din monarhia Austro-Ungară.

La Sibiu înființează ziarul „Telegraful Român” căruia se impune a se ocupa de problema meseriașilor și comercianților români.

„Dar lucru de căpetenie al gazetei va fi a deștepta simțul și a atăța gustul poporului român pentru arte și măiestrie, a atrage marea aminte a lui asupra acelor ramure de industrie și asupra acelor meserii, cu care ar putea și ar trebui a se ocupa și dânsul spre îmbunătățirea stării sale materiale și morale”.

Apoi: „se va da curajul poporului român, ca să îmbrățișeze și el acele ramure de comerț, care îi sunt la îndemână”...

În fine a obținut independența bisericii sale, prin înființarea „Mitropoliei românilor ortodocși din Transilvania și Ungaria”, la 24 Decembrie 1864, după ce la 1860 pune temelia „Asociației Transilvănene” „Astra” de astăzi.

Bine meritând recunoștința poporului român, a murit la 16 Iunie 1873 și a fost înmormântat la Rășinari.

**Nicolaie
Márkus**

Maistor instalator de aparate și tinichigiu, primesc lucru în meseria aceasta cu preț efitin.

Arad,

Bul. Regele Ferdinand No
63-65 în curte.

trați s'au făcut cadouri la Reg. I. Artilerie Călărească și Reg. 93 Infanterie de câte 11.000 lei, dându-se flanelle, mănuși, ciorapi, material pentru obiele, pieptene, mașini de ras, oglinzi bricege, portofeluri, portocale și sticlute mici cu licheur. S'au făcut apel la toți funcționarii particulari și angajații comerciali pentru a subscrie sume cât mai importante pentru bonurile de inzestrare a armatei, dând și prin aceasta dovadă de existența acestei importante categorii în viața economică a regiunii noastre.

Văd. lui Ludovic Zimmer
și Fiul
pielărie
Piața Avram Iancu colț cu
Bucur.

Ștefan Weisz
croitorie
Str. Eminescu 15.

Emil Buschi
ceasornicar și giuvaer
Str. Brătianu 2.

Francisc Neuländer
coloniale și aromate
vis-a-vis cu biserica catol

Carol Császár
lăcătuș de scule-precizie
ștanța și mecanic
Str. Moise Nicoară.

Decorum
proprietar: Iosif Schreier
Atelier de confecționarea
telor de piele
Str. Dr. Ioan Petran

I. Glésinger și Fiul
magazin de modă
Str. Meșianu.

Succesori Eugen Hirsch
Emeric Pollák
ceasornicar și giuvaer
Colțul str. Meșianu și Ba

Irina
salon de pălării de dam
Str. Goldiș 2.

„Mercur”
uzina de flori artificiale
cu art. funebreale.

Armatura
Societate Anonimă Bom

J. Cseke
croitor pentru domni
Piața Plevnei 5.

F. Hampel
croitor
Str. Alexandri 5.

Sindicatul comercianților
tailiști de aromate din
și jur.
Str. Horia No. 10.

D. Schleifer
Arad.

Baranyi
croitor
Str. Brătianu 17.

Iosif Kirsch
croitorie militară, civilă
ceprăzărie
Str. I. G. Duca 20.

Iosefina Deutsch
salon de pălării
Str. Brătianu 11.

**Blănăria
Iosif**

Terschansk
s'au deschis în Strad
Meșianu No. 14

Mare asortiment
blănuri. Lucrări
cel mai ieftin p

„ERA”

Eugen Reismann S. A.
Str. I. R. Șirianu 33

Fabrică de impletituri de toate felurile

**Surâsul a făcut-o pe
Gioconda nemuritoare**

(Urmare din pagina 2-a)

numai să-i pună în valoare mâinile admirabile. Aceste pregătiri ocupă multe zile. Leonardo nu era grăbit: nu era sub presiunea nerăbdării unei femei curioase să-și vadă portretul, cum ar fi fost pentru o rochie sau o bijuterie. Zilele trecură, apoi săptămânile și lunile, în timpul cărora Leonardo venea regulat în biblioteca palatului. Nu se mai gândea să părăsească Florența. Era oare din cauza acestei femei? Sau din pricina problemei de rezolvat: să treacă pe o pânză căldura modelului, ironia privirii, sensualitatea gurei, mângâierea mâinilor? Nu vom ști niciodată: pictorul și inspiratoarea lui au păstrat secretul.

Totuși, pe măsură ce timpul trecea Leonardo se neliniștea. Mona Lisa se obosea. Nu mai surâdea. Ce putea să o întris-

teze? La ce se gândea? La fețița ce murise de șase ani dar după care purta încă doliu? Poate se plictisea... Frământat de astfel de gânduri, Leonardo se hotărî: chemă pe Francesco și îi explică: „E fatal ca după un timp de poză, un model să se plictisească și e ca și cum viața s'ar retrage din el. Cade moale pe fotoliu, ca un mamechin... Singurul mijloc de a remedia, e de a face să uite modelul pentru ce e acolo...”

De atunci înainte, în timp ce Mona Lisa poza și Leonardo picta, ei cântară melodiile cele mai tandre.

Încetul cu încetul, farmecul operă: Tânăra femeie se lăsa câștigată. Într-o zi reapăra, în fine, pe buze, surâsul, nemuritorul surâs. Care a fost exact, acea zi din cei patru ani cât Leonardo a pus în executarea portretului Giocondei?... Cine ar putea spune?

La Paști

Prin pomi e ciripit și cânt
Văzduhu-i plin de-un roșu soare
Și salciile 'n albă floare —
E pace 'n cer și pe pământ.
Răsuflul cald a primăverii
Adus-a zilele 'nvierii.

Și câte de frumos în sat!
Creștinii vin tăcuți din vale
Și doi de se 'ntâlnesc în cale
Iși zic: Hristos a învia!
Și de — atâta sărbătoare
Din chipul lor cel ars de soare

Și-un vânt de abea clătinător
Șoptește prin văzduh cuvi te
E glasul celor din morminte,
E șgomotul sburării lor!
Și pomii frunțile și scoboară
Că Duhul sfânt prin aer zboară

E liniște. Și din altar
Cântarea 'n stihuri repetate
Departă până 'n văi străbate
Și clopotele cântă rar:
Ah, Doamne! Să le auzi din vale
Cum răd a drag și plâng a jale!

Biserica pe deal mai sus,
E plină astăzi de lumină,
Că 'ntreagă lume este plină
De acelaș gând, din cer adus:
În fapta noastră ne e soarta
Și viața este tot, nu moartea.

Pe deal se sue 'n cetișor
Neveste tinere și fete,
Bătrâni cu iarna vieții 'n plețe;
Și 'n cet, în urma tuturor,
Vezi șovăind câte-o bătrână
Cu micul ei nepot de mână...

Ah, iar în minte mi-ai venit,
Tu mama micilor copii!
Eu știu că și 'n aceste zile
Tu plângi pe-al tău copil dorit!
La zâmbet cerul azi ne chiamă
Sânt Paștile! Nu plânge mamă!
G. Coșbuc

**Podrumar
și Mayer**
Croitor de modă pt.
domni
ARAD,
Calea Banatului No. 6.

Therezia
Pavletti
Prăvălie de lăptărie
alimente și fructe
Preț convenabil
ARAD, Str. Matei Corvin 6.

Alex. Fischer
Export—Import
Mărci poștale
cumpără colecții și ori ce fel
de cărți poștale
ARAD, Str. Coșbuc No. 6.

Elisabeta
Toth
Broderie artistică
Arad, Str. Eminescu 15.
Broderie de haine, ajur cu
mașina, tamburi, nasturi
îmbrăcați. Pliseuri și guv-
reuri după cele mai mo-
derne modele.

Cine a scris o carte revizionistă?

Ziarele au amintit că un domn
Thomas a publicat la Paris o
lucrare de 500 pagini, intitulată
„Les Roumains, nos alli-
ees ?” și în care pune în discu-
ție pe un ton pamfletar dreptu-
rile noastre etnice asupra Transil-
vaniei. Este o carte revizio-
nistă cu cele mai grosolane min-
ciuni care s'au scris vreodată,
și străbătută, dela început până
la sfârșit, de rea credință și ură.

Nu vom căuta aici să răsturnăm
afirmațiile autorului. Acest
lucru s'a făcut de mult, iar reali-
tatea etnică și istorică a Transil-
vaniei n'au nevoie să fie sus-
ținute, fiind mai presus de o po-
lemică cu un angajat al oficinei
revizioniste. Va trebui să preci-
zăm altceva, și anume, să arătăm
cine este ultimul voluntar
civil pornit să conteste drepturile
românești asupra Transilvaniei.

Di. Thomas a fost timp de 16
ani directorul Institutului de
chimie biologică al universității,
din Cluj, angajat cu contract de
câtre statul român și salarizat cu
35.000 lei lunar, adică cu o re-
munerație îndoită de cât se dă
obișnuit corpului didactic al în-
vățământului superior. În plus,
di. Thomas în calitate de cetățean
fran. ez, a fost proprietar de
două ori la Cluj, cu locuri
de casă pe care le-a vândut
cu un million lei. În cifră ro-
tundă, di. Thomas a încasat
„dela valahi” 7.700.000 lei.

În anul 1938, ministerul inst-
rucciiuini tinând seama de un ne-
moriu al universității din Cluj,
a refuzat să mai prelungească
contractul domnului Thomas.
Motivul era mai multe și fie-
care pe deplin întemeiate. Profes-
orul fusese angajat ca să pre-
gătească personal științific româ-
nesc. Ori, di. Thomas a refuzat
acest lucru, menținând ca șef de
lucrări o spioană maghiară, d-ra
Orosz Kalman care actualmente
se găsește la Budapesta și alte
două femei tot atât de dubioase
și fără nici o identitate etnică.
În al doilea rând, di. Thomas
considera înalta funcțiune de di-
rector al Institutului de chimie
biologică drept o sinecură, lip-
sind în fiecare an câte șase luni,
vreme pe care și o petrecea la
Budapesta. În al treilea rând, ac-
tivatea științifică d-lui Thomas
se reducea la transformarea ins-
titutului într-o moșie personală,
folosind oamenii de serviciu și
camerele de laborator pentru a-
facerile sale lucrative.

Firește, situația aceasta nu mai
putea fi prelungită și ministerul
trebuia să o curmeze prin con-
cedierea dlui Thomas. Iată sub-
stratul mâinii celui ce a scris
cartea revizionistă. Profesorul s'a
supărat grozav pe țara și nația
românească.

Di. Thomas a plecat din Cluj
într-o noapte, pe furiș, fără să
anunțe pe nimeni și fără să pre-
dea succesorului său inventarul
institutului. Când delegat al facul-
tății de medicină a luat în pri-
mire patrimoniul laboratoarelor,
a fost nevoit să constate, că profes-
orul revizionist luase cu sine
toate cărțile valoroase și enorm
de scumpe ale bibliotecii și că
în institut nu se mai găsea nici
un firicel de platină. Toate aceste
lipsuri bine calificate de dreptul
penal, au format obiectul unui
raport, care să afle în arhiva
universității, și numai o rău înțe-
leasă prietenie, pe care poporul
român o nutrește pentru cel fran-
cez a făcut ca dl. Thomas să nu
fie reclamat parchetului.

Așa se prezintă portretul omu-
lui, care ne tăgăduiește drepturile
asupra Transilvaniei.

Noul protopop al Lipovei

După cum se știe, părințele
Traian Cibrian, protopopul Lipovei,
a fost înaintat consilier eparhial
al Episcopiei ortodoxe a Aradului.
În urma acestei vacanțe, părin-
tele Ioan Marșeu, fost deputat,
din Micălaca, a fost ales protopop
al Lipovei.

Distincția de care s'a învredic-
cit părintele Ioan Marșeu este
dintre cele mai meritate, cunos-
cându-i bogata activitate pastorală
și națională pe care a depus-o
în Micălaca, unde erau atâtea inimi
de mângâiat după marile inundații
din 1932.

Noul protopop a fost instalat
în ziua Bunei-Vestiri, la Lipova,
în mănăstire, după datina de
acolo.

La solemnitate au participat:
părintele Traian Cibrian, consilier
eparhial, pâr. Vasile Dăbău, pâr.
Radu Crăciun Lipova, pâr. Proco-
piu Givulescu protopop Radna,
pâr. S. bin Miclujă, din Aliuș,
pâr. N. Popa, din Chesinș, pâr.
Dumitru Pavle, din Chizdia, pâr.
pâr. Vasile Groza, din Dragoș,
pâr. Tiberiu Suciu, din Șiștorovăț,
și pâr. Dumitru Misic, din Zaball.

Au mai luat parte d-nii: George
Roșu, primarul comunei, S. Ciugudean,
prim-prefor, ing. Marin, șeful
oculului silvic, dr. Ardeleanu
medic și șeful dispensarului, Gh.
Novac, secretaru primăriei și alții.

După ce părintele consilier
Traian Cibrian și-a luat rămas bun
dela lipoveni, a cetit actul de in-
vestire al noului protopop, că-
ruia i-a adresat cele mai calde
urări de păstorie lungă și rodnică,
pentru propășirea bisericii și
neamului.

Părintele protopop Ioan Marșeu,
a mulțumit pentru cinstea care i
s'a făcut prin această alegere și
a promis că se va strădui să fie
vrednic față de înaintașii săi.

KELL & KRAUSZ
ARAD,

MAGAZIN DE MODE
EXQUISITE
FONDAT 1883.

Pantofăria
Bătrâna Simion
Primește tot felul de
reparațiuni cu prețul
vechi
ARAD, Str. Meștanu No. 7.
(Colț cu 29 Decembrie).

GIZI
Salon de modă pentru
Pălării de Dame
Dela 1 Mai a, c. se mută
în Bul. Regele Ferdinand No. 9.

Fapta bună a stră- jerelor din Lipova

Urmând frumoasele exem-
ple din alte părți, străjerete
Liceului Comercial din Lipova
s'au grăbit să se înscrie cu
aceiași contribuție pentru cin-
stirea ostașilor de pe zonă,
cere ne apără hotarele.

Astfel, acest harnice și mândre
fetife, sub conducerea d-nei
profesoare Paraschiva Maria
Huțiu și d-șoara Maria Su-
perceanu, comandantă de co-
hortă, au lucrat numeroase
obiecte pentru soldați. În ate-
lierele lor, au dat gata: 13
veste de lână și 23 perechi de
ciorapi.

Odată cu acestea, au mai
distribuit soldaților și 23 de
saci cu alimente, țigări, tu-
tun, sticle cu vin, țuică, și
cărți postale.

Liceul Comercial de sub di-
recția d-lui prof. Petre Izvailă
a dat astfel dovada nobilelor
sentimente de dragoste către
ostașii noștri, trimițându-le
acest bine venite daruri și do-
vezi de franternitate.

Foto „Olga”

Execută ce'e mai
moderne fotografii
pt. copii și adulți
ARAD, Bul. Regina Maria No. 18.

Desideriu
Mandl
Tâmplar, ARAD
Str. Cercetașilor 10.

Gestul căpitanului Adrian Sârbulescu

Din Lipova, ne-a venit o veste
care a impresionat mult pe locu-
torii din jur, fiind vorba de o
contribuție generoasă pentru în-
zestrarea armatei.

Autorul acestui gest nobil și
adânc grăitor este d. Adrian Sâr-
bulescu, un brav căpitan-cercetaș
din cursul războiului pentru în-
tregire, azi ostași de veghe pe
gran ță.

Di. căpitan Adrian Sârbulescu
a subscris nu numai salariu lunar
pentru înzestrarea armatei, ci și
o sumă în plus de 20.000 lei,
ceea ce înseamnă mult mai ales
dacă gestul acesta și ar găsi căi
mai numeroși imitatori.

Pe lângă că acest distins ofițer
iși face datoria de sentinelă la
graniță, a înțeles să contribuie și
cu punga sa la opera de întărire
și apărare națională.

Dărnicia d-lui căpitan Adrian
Sârbulescu trebuie subliniată și
dată ca exemplu pentru toți aceia
care nu și-au făcut încă datoria.

Iuliu
Naftali
Atelier de oglinzi
ARAD,
Str. Ioan Calvin No. 38.

Consiliul Eparhial al Timișorii

Pe ziua de 1 Aprilie, P.S.
Episcopul dr. Andrei Magier
a predat agendele Episcopiei
Timișorii, delegatului I. P.
Metropolit al Ardealului.

Cu această dată s'a făcut
încăunarea Consiliului Epa-
rhial al Timișorii, în sălile pa-
rochiale de pe lângă sf. Biseri-
că din Iozefin.

Acolo lucrează în secții
rîinii consilieri, protopopi
Bocșianu — Vinga, profes-
I. Imbroane și V. Popovici,
în calitate de secretar —
rector funcționează d. dr. Em.
Grădinaru.

Mare asortiment de pie-
tene și articole de toaletă
cu prețurile cele mai co-
venabile la PARFUMERIE

Müller
ARAD, Piața A. Iancu

Nic. Szabo

Dep. de sobe de teraco
ARAD,
Strada Brătianu No. 19

Aur, argint, brilliant, cumpă-
ră cu cel mai mare preț
fabrică articole din aceste
materii, cel mai bun izvo-
de cumpărare la Bijuteria
I. Szgál
ARAD, Str. Eminescu 13

Vin propriu Roman Rober

Recomandă vin propriu
din Podgoria Aradului
dela 14 Lei în sus
ARAD, Str. Barău No. 3

Cele mai durabile ondulații
permanente se fac numai
Coaforul de Dame
LUX
Lei 200.—
ARAD, Bul. Regina Maria No. 26
(Palatul Minorităților).

Depozitul de lemne de foc

„Copil”
ARAD, Str. Col. Paulian 10
Prețuri dela 96—105 Lei,
per 100 kg. duse la domiciliu